

کد درس: ۱۲۲

دروس پیش نیاز: ندارد	نظری	پایه	نوع واحد	تعداد واحد: ۳	عنوان درس به فارسی: مقدمات روش تحقیق کمی و کیفی عنوان درس به انگلیسی: Basics of Qualitative and Quantitative Research Methods
	عملی			تعداد ساعت: ۴۸	
	نظری ★	اصلی			
	عملی	تخصصی			
	نظری	اختیاری			
	عملی				
	نظری				
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد					
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					

اهداف درس:

هدف کلی از ارائه این درس، آشنایی دانشجویان با مفاهیم نظری و عام روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی به منظور کمک به آنان در فهمیدن ماهیت بنیادی رویکرد علمی به حل مسئله است. مطمئناً شخص بدون برخورداری از توانایی فنی و روش‌شناسی و ماهیت بنیادی تحقیق علمی هیچ‌گونه فعالیت پیچیده انسانی، به ویژه تحقیق علمی را نمی‌تواند بفهمد. ادر این دوره بر فهم حل مسئله تحقیق علمی تأکید خواهد شد. دانشجوی درک روابط با معنا و اغلب دشوار بین مسئله تحقیق و طرح و روش حل آن هدایت می‌شود. بنابراین سعی خواهد شد در گام نخست مفاهیم اصلی پژوهش و عناصر سازنده پژوهش معرفی شوند و پس از آن برخی از مهمترین روشهای پژوهش و معایب و محاسن، کاربردها و محدودیت‌های هر کدام تشریح شود. هدف نهایی این درس آن است که دانشجویان بتوانند انواع مسئله‌های تحقیقی را در جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند ببینند، تشخیص دهند و با فراگیری اصول و روشهای کلی تحقیق، به صورت نظام مند و علمی به پژوهش در مسائل مختلف بپردازند. روشن است که آشنایی و بکارگیری دانشجویان با اصول و روشهای تحقیق منجر به تصمیم‌گیری‌های علمی و تا حد امکان به دور از قضاوت‌های سطحی و همراه با خطا در تمامی تصمیم‌گیری‌ها و سطوح جامعه خواهد شد.

سرفصل‌ها:

- علم و اهداف آن
- روش علمی و مراحل آن
- ویژگیهای فرایند پژوهش علمی
- تحقیق و ویژگیهای آن
- مراحل تحقیق
- تعریف سازه، مفهوم و متغیر
- انتخاب مسئله و بیان مسئله
- ویژگیهای مسئله تحقیق
- فرضیه و سؤال تحقیق
- ملاکهای تدوین فرضیه
- انواع فرضیه و آزمون آن

- مطالعه منابع مربوط به موضوع تحقیق
- معرفی انواع روشهای پژوهش کمی
- تحقیق زمینه یابی، اهداف و ویژگیهای آن
- معرفی انواع طرحهای مختلف زمینه یابی و مقایسه آنها
- تحقیق آزمایشی و انواع آن
- ویژگیهای تحقیق آزمایشی
- طرح آزمایشی و انواع آن
- اعتبار آزمایش (اعتبار درونی و بیرونی و ویژگیها)
- تحقیق پس رویدادی و ویژگیهای آن
- مقایسه تحقیق پس رویدادی و تحقیق آزمایشی
- انواع روش تحقیق کیفی و ویژگیهای آن
- روش تحقیق تاریخی
- روش تحقیق فلسفی
- روش تحقیق قوم نگاری
- روش تحقیق تحلیل محتوا
- روش تحقیق موردی
- ارزشیابی کیفیت پژوهش در تحقیق کیفی (اعتبار درونی و بیرونی)
- مقایسه روش تحقیق کمی و کیفی
- تعریف جامعه و نمونه
- ضرورت نمونه گیری
- چارچوب نمونه گیری
- انواع روشهای نمونه گیری تصادفی
- حجم نمونه مناسب در پژوهش های مختلف
- ابزارهای اندازه گیری در پژوهش های علوم انسانی و اجتماعی
- مشاهده و ویژگیهای آن
- مصاحبه و ویژگیهای آن
- مقیاسها و پرسشنامه های روانسنجی و ویژگیهای آنها
- روشهای تعیین روایی ابزارهای پژوهش
- روشهای تعیین پایایی ابزارهای پژوهش
- تحلیل داده ها
- تحلیل داده ها در طرحهای آزمایشی
- تحلیل داده ها در طرحهای غیر آزمایشی

ارزشیابی:

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		
★		★		

منابع:

- دلاور، علی (۱۳۹۲). روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی (ویرایش چهارم). نشر ویرایش.
- گال، مردیت، بورگ، والتر، گال، جوپس (بی تا)، روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، جلد اول و دوم، مترجم: احمدرضا نصر و دیگران (۱۳۹۴)، انتشارات سمت.
- هومن، حیدرعلی (۱۳۹۲). شناخت روش علمی در علوم رفتاری. تهران: انتشارات سمت.
- درتاج، فریبرز، یونسی، جلیل، زمان پور، عنایت اله (۱۳۹۲). از پژوهش تا تصمیم. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- بازرگان، عباس (۱۳۸۷). مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته. نشر دیدار.
- عباسیان، عبدالحسین؛ طاهری، مرتضی (۱۳۹۰). مقدمه‌ای بر روش تحقیق کمی در علوم تربیتی. انتشارات شرح.